Rocznik IV (1922) — Września, wtorek, dnia 27-go czerwca 1922 — Numer pojedyńczy 5 mk.

Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych

Nakład i druk A. Prądzyńskiego Odpowiedzialny za część nieurzędową Andrzej Prądzyński we Wrześni

Organ urzędowy na powiat Wrzesiński

ABONAMENT: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie 300 mk. : miesięcznie 100 mk.

№ 74

OGŁOSZENIA: za miejsce jedno-ła[m]owe jeden milimetr w wyż 8,— mk. Telefonu № 389

Dział urzędowy

Obwieszczenie

Ważne dla osadników

Przypomina się, że na mocy zawartych umów z Okręgowym Urzędem Ziemskim w Poznaniu zobowiązani są osadnicy ubezpieczać swe budynki, mobilje i płody rolne w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem w Poznaniu. Wszelkie nowe i dodatkowe ubezpieczenia uskutecznione być muszą wyłącznie w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem w Poznaniu, Plac Nowomiejski 8.

* * *

Bekanntmachung

Wichtig für Ansiedler

Es wird in Erinnerung gebracht, dass auf Grund der mit Okręgowy Urząd Ziemski in Poznań geschlossenen Verträge die Ansiedler verpflichtet sind ihre Gebäude, Mobilien und Ernteerzeugnisse gegen Feuer bei Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe in Poznań (früher Provinzial-Feuersozietät) zu versichern. Sämtliche neuen Versicherungs- und Erhöhungsanträge müssen ausschliesslich bei Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe in Poznań, Plac Nowomiejski 8, getätigt werden.

Września, dnia 21 czerwca 1922 r.

L. dz. 5411/22 II. **Starosta.** Charkiewicz.

Obwieszczenie

o przeglądzie koni, mułów i osłów.

Na podstawie zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16. 6. 22 L. A. W. 1157, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i stosownie do reskryptu Wojewody Poznańskiego z dnia 21. 6. 22 l. dz. 1781/22 I M zarządzam w myśl § 20 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych z dnia 11 maja 1922 r. do ustawy o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (Dz. Ust. nr. 36 p. 310) w powiecie wrzesińskim

przegląd koni, mułów i osłów.

Przeglądu dokonywać będzie Komisja Przeglądowa dla kilku gmin łącznie; miejsce i termin urzędowania Komisji, plac spędu oraz gminy, z których mają być do przeglądu dostawione zwierzęta, wskazuje plan urzędowania Komisji, dołączony do niniejszego obwieszczenia.

Wzywam wszystkich w obrębie poszczególnych gmin zamieszkałych właścicieli i posiadaczy koni, mułów i osłów, aby na dzień wyznaczony w poniższym planie dla ich gminy dostawili na plac spędu o godzinie 8 rano, osobiście lub przez zastępcę, wszystkie w ich posiadaniu znajdujące się i w obrębie gminy chowane wymienione zwierzęta, z wyjątkiem zwierząt według §§ 7, 8 punkty 1 do 5 i § 19 powołanego rozporządzenia wykonawczego z 11 maja 1922 r. zwolnionych od dostawienia do przeglądu, zwłaszcza:

a) ogierów licencjonowanych przez Obwodowe Komisje Licencyjne; oraz klaczy zarejestrowanych w Księgach stadnych (rodowodowych, rodowych);

b) zwierzęta pociągowe niżej 4 lat życia;

c) klacze wysokoźrebne i klacze ze źrebiętami w wieku do 1 miesiąca, o ile doprowadzenie ich do przeglądu łączyłoby się z oczywistą szkodą dla ich stanu zdrowia, co winno być stwierdzone przez naczelnika gminy;

d) zwierzęta chore, o ile to zostało przed terminem przeglądu stwierdzone przez lekarza weterynarji.

Zwierząt chorych na chorobę zakaźną lub o nią podejrzanych nie wolno przyprowadzać do przeglądu; fakt istnienia choroby zakaźnej lub podejrzenia o nią ma być stwierdzony przez lekarza weterynarji lub, gdy to jest niemożliwe, przez naczelnika gminy;

e) zwierzęta, obdzielone przy ostatnim przeglądzie lub poborze kartą ewidencyjną z orzeczeniem „niezdatny".

Właściciele i posiadacze (wzgl. ich zastępcy) zwierząt, należących do jednej z wyliczonych powyżej kategorji, winni zawczasu zaopatrzyć się w należyte dowody, stwierdzające istnienie tytułu zwolnienia, tak, aby na żądanie Komisji Przeglądowej mogli dowody te przedstawić bezzwłocznie. W przeciwnym razie bądź zwierzę poddane zostanie przeglądowi, bądź też zostanie zarządzone przymusowe dostawienie zwierzęcia przy zastosowaniu postanowienia zawartego w ustępie 3-im § 22 powołanego rozporządzenia wykonawczego z dnia 11 maja 1922 r.

Jeżeli właściciel lub posiadacz zwierzęcia nie może go osobiście dostawić, powinien czynność tę powierzyć osobie dającej należytą rękojmię, że zwierzę punktualnie dostawi oraz że udzieli Komisji Przeglądowej potrzebnych wyjaśnień dotyczących zwierzęcia lub osoby jego właściciela względnie posiadacza.

Zwierzęta pociągowe winny być przyprowadzone do przeglądu z uździenicami i postronkami.

Osoby, uchylające się od dostawienia zwierząt, objętych niniejszem obwieszczeniem, będą karane w myśl artykułu 28 ustawy z dnia 21 lutego 1922 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (Dz. Ust. nr. 21 poz. 166).

Września, dnia 23 czerwca 1922 r.

Starosta. Charkiewicz.

Plan urzędowania Komisji Przeglądowych.

Miasto Września i Komisarjat obw. Września.

Plac spędu: Września, świńskie targowisko.

Dnia 3 lipca 1922 r. o godz. 8-ej rano dostawią do przeglądu konie, muły i osły następujące miejscowości: miasto Września, obszary dworskie: Zawodzie, Bierzglinek, Nadarzyce, Białężyce, Sokołowo, Przyborki, gminy: Bierzglinek, Sokołowo, Psary Polskie.

Dnia 4 lipca 1922 r. o godz. 8-ej rano dostawią do przeglądu zwierzęta te wszystkie inne miejscowości (t. j.: gminy, obszary dworskie i folwarki) komisarjatu obwodu wrzesińskiego, nie wyznaczone na pierwszy dzień przeglądu.

Komisarjat obwodowy Strzałkowo.

Plac spędu: Strzałkowo przed komisarjatem.

Dnia 5 lipca 1922 r. o godz. 8-ej rano dostawią do przeglądu konie, muły i osły następujące miejscowości: gminy: Strzałkowo, Łężec, Pospólno, Wólka, Staw, Graboszewo, Skarboszewo, Ostrowo, Kornaty, obszary dworskie: Strzałkowo, Sierakowo, Leśniewo, Wólka Staw, Parusewo, Kornaty, folwarki: Graboszewo, Radłowo.

Dnia 6 lipca 1922 r. o godz. 8-ej rano dostawią do przeglądu wspomniane zwierzęta wszystkie inne niewymienione miejscowości komisarjatu strzałkowskiego.

Miasto i Komisarjat obwodowy Miłosław.

Plac spędu: Miłosław, przed komisarjatem.

Dnia 7 lipca 1922 r. o godz. 8-ej rano dostawią do przeglądu konie, muły i osły następujące miejscowości: miasto Miłosław, obszary dworskie: Białe Piątkowo, Bugaj, Bardo, Kębłowo, Pałczyn, Kozubiec, Biechowo Kość., Gonice, gminy: Biechowo, Biechówko, Pałczyn, Skotniki, Zajezierze, Książno, Lipie, Gonice, Rudki, Białe Piątkowo, Bardo.

Dnia 8 lipca 1922 r. o godz. 8-ej rano dostawią do przeglądu wspomniane zwierzęta wszystkie inne niewymienione miejscowości komisarjatu miłosławskiego.

Komisarjat obwodowy Kołaczkowo.

Plac spędu: Kołaczkowo, przed komisarjatem.

Dnia 10 lipca 1922 r. o godz. 8-ej rano dostawią do przeglądu konie, muły i osły wszystkie miejscowości komisarjatu kołaczkowskiego.

Powyższe do ogólnej wiadomości podaję z tem, że „obwieszczenie" przesłano dnia 24. 6. 22. Komisarjatom i urzędom policyjnym powiatu wrzesińskiego.

Września, dnia 26 czerwca 1922 r.

L. dz. 5799/22. I. **Starosta.** Charkiewicz.

Niniejszem komunikuję, iż z dniem 1 lipca 1922 na mocy rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 31 5 22 ustaje kontyngentowanie rozdziału soli na pojedyńcze województwa i powiaty b. zaboru pruskiego.

Sól można sprowadzać w dowolnej ilości i nie potrzeba dostawiać żadnych poświadczeń urzędowych do sprowadzenia soli.

Podług oświadczenia władzy kolejowej duża ilość wagonów krytych będzie w lipcu wolnych do transportu soli — powinni więc kupcy okoliczność tę wyzyskać i w sól się zaopatrzyć.

Państwowa Żupa Solna.

*

Powyższe podaję do wiadomości. Ewentualne zobowiązania wpływające z tytułu dotychczasowego należy w ciągu czerwca zlikwidować.

Września, dnia 22 czerwca 1922 r.

L. dz. 5543/22. I. **Starosta.** Charkiewicz.

Obejmowanie G. Śląska

Trzecia strefa

Katowice, 24. 6. (Pat.) W dniu dzisiejszym rozpoczęła się ewakuacja trzeciej strefy obszaru plebiscytowego. Po polskiej stronie strefy stanowią: polska część powiatu bytomskiego, tarnogórskiego, lublinieckiego i gliwickiego. W dniu dzisiejszym rozwiązana została w tej strefie dotychczasowa policja. Pod wieczór weszła policja polska.

W niedzielę wojska koalicyjne opuszczą tę strefę a władza przyjdzie w ręce polskie. W poniedziałek wkroczą tam wojska polskie trzema partjami. Do północnej części powiatu bytomskiego tj. do Huty Bismarka i do Świętochłowic, do Friedenshuty i do Lipin wejdą wojska od strony Katowic i Królewskiej Huty, do wschodniej części powiatu bytomskiego tj. do Piekar od strony Huty Laury, do Tarnowskich Gór od Tompkowic, do Lublińca zaś od strony Częstochowa — Herby.

Uroczystości śląskie

Warszawa, 24. 6. Komisja obchodu zjednoczenia Górnego Śląska z Polską zamierza ustalić datę obchodu na 9 lipca, którego to dnia tak Sejm jak i Rząd miałby udać się na G. Śląsk a w kraju miałyby się odbyć obchody.

Na Polski Śląsk

Idziemy do was —
O wy bracia nasi,
Wolność wam niesiem i pokój z miłością.
Niechaj się żagiew wojenna ugasi,
A wstanie słońce promienne wolnością. —
Patrz śląska braci,
Do macierzy łona
Wspólna Ojczyzna — matka tuli was.
Was umęczonych, sama umęczona
Bierze w opiekę na wiekowy czas. —
Minęły dla was męk i nieszczęść chwile,
Jasny, promienny dzisiaj wschodzi dzień.
Złączeni w wspólnej powstaniemy sile,
My — niezłamani,
My — narodu rdzeń! —

— — — — — — — — — — — —

I surmy grają, pieśń ku niebu płynie,
Na Polską ziemię, polski wchodzi lud! —
Jeden w wawrzynie, i drugi w wawrzynie
Obaj — szczepowy starych Piastów ród!

— — — — — — — — — — — —

Oto się stało!
Co nasi wieszczowie
W wizjach przyszłości przewidzieli już:
Minęła nocy, niewola, wrogowie,
I wolność wstała z huraganów — bórz.

— — — — — — — — — — — —

I za krew waszą, niedolę, kajdany,
I za Styczyńskich i podobnych wielu,
I za sierocą dolę i szykany —
Niesiem nagrodę!
Przyjmij ją w weselu
Ty ludu śląski, bo to od macierzy.
Serce matczyne w tej nagrodzie leży
I miłość bratnia.

— — — — — — — — — — — —

Na pamięć czynów i na cień grobowy
Na mękę braci i na krew, na trud
My orzekamy! —
Żeśmy szczep piastowy
I naród polski i polski lud.
W dniu połączenia Śląska z Macierzą.

W. M. Turwid.

Niemcy przed przewrotem

Monachjum. (AP.) Nie tylko w Prusach Wschodnich, ale również w Bawarji i Saksonji przygotowuje reakcja plany przewrotowe. Według planów tych mają się przyłączyć do jednolitej akcji Bawarja, Saksonja, Śląsk i Prusy Książęce.

Zapoczątkowanie akcji ma nastąpić w najbliższym czasie w Bawarji. Liczba spiskowców i konspiratorów w Bawarji jest tak wielka, że część ich może być natychmiast przerzucona do Saksonji, aby wspólnie z konspiratorami saskimi przystąpić można do obalenia socjalistycznego rządu saskiego i połączenia Saksonji z Bawarją. Akcja przeciwko Saksonji ma rozpocząć się jednocześnie również od strony Śląska.

Na wypadek, gdyby w Saksonji powstało powszechne bezrobocie, ma być odcięty dowóz żywności do niej. W Bawarji oraz w Górach Olbrzymich ukryto bardzo dużo broni i to nietylko karabinów, ale nawet dział i pocisków armatnich. Ustalono już naprzód specjalne sygnały i znaki, które ma się zastosować w chwili wybuchu powstania. Przygotowano już też podobno różne legitymacje oraz obsługę kurjerską.

Główne siedziby reakcyjnych organizacyj w Saksonji znajdują się w Lipsku, Dreźnie, Kamienicy i w Zwickau. Konspiratorzy nagromadzili wielkie sumy pieniężne, w Norymberdze złożono podobno dziesiątki miljonów marek niemieckich. Na czele konspiratorów stoi, według doniesień prasy lewicowej, sam Ludendorff.

*** Dzień Sportowy żołnierza 68 p. p. we Wrześni** odbył się dnia 18 b.m. na dziedzińcu koszarowym. Mimo niepogody stawiła się licznie publiczność — miejscowe tow. gimnastyczne „Sokół" wzięło udział gremjalny. Zawody odbywały się wśród często przepadającego deszczu, wiatr znacznie ujemnie działał na doskonalsze wyniki. Lecz żołnierza jak i sportowca zły stan pogody nie odstrasza, to mu właśnie imponuje walczyć z przeciwieństwami. Więc też żołnierz 68 p. p. wytężył wszystkie siły i zdobył zadowalające wyniki w poczczególnych bojach. Zaznaczyć wypada, że zawody urządzał 68 p. p. po raz pierwszy i o palmę zwycięstwa ubiegali się synowie Pińska, Pucka, Równa, z Kresów Wschodnich, z Małopolski, z Konina, Słupcy, z Wielkopolski słowem z całej Rzeczposp. Polskiej. Programowo rozwijały się zawody i popisy. 1. Rzut granatem ([illegible]): I. Nagrodę zdobył szereg. Rożewski [illegible] m., II. nagrodę szereg. Molarczuk 42,5 m., III. nagrodę szereg. Biernat 37 m. 2. Rzut oszczepem (pod wiatr) najlepszy wynik 37,5 m. Nagrody zdobyli: I. chor. Biernaczyk, II, szereg. Osieszczak, III. sierż. Woźniak. 3. Ćwiczenia wolne z muzyką. Wejście na boisko i rozwinięcie w trójkąt kilkadziesiąt ćwiczących odbyło się najkrótszą drogą i wzorowo. Oddział ćwiczył w tempie i sposobie przyjętym u drużyn sokolich, który ma na celu fizyczne odrodzenie młodzieży i narodu, który urabia silne i zdrowe piersi, serce, płuca i muskuły, a kombinacja tych ćwiczeń wielce rozwija charakter ćwiczącego, uszlachetnia go i urabia ducha obywatelskiego — w przeciwieństwie do dawniejszych metod żołniersko pruskich, wymuszających do jednolitych, zgodnych lecz niewolniczych ruchów, oddziaływających wypaczenie szlachetnych pojęć obyczajów ogólno ludzkich, które później w czasie wojny światowej w Belgji, Francji i Polsce w barbarzyński sposób urągały i łamały prawa boskie i ludzkie. 4. Bieg na 100 m. Najlepszy wynik 13 sek., nagrody zdobyli: I. chor. Biernaczyk, II. sierżant Woźniak, III. szereg Szpakowski. 5. Wyścigi z taczkami na 400 m. Nagrody zdobyli: I. szereg. Malecza, II. szer. Antczak, III. szer. Kosma. 6. Bieg rozstawny na 400 m. Najlepszy wynik 61 sek., który zdradza, że drużyna od niedawna trenuje. Nagrody zdobyli: I. drużyna z 1 baonu, II. z 2 baonu, III. z baonu sztabowego. 7. Ćwiczenia wspólne karabinem komp. 5 (podług liczenia) w rozmaitych pięknych postawach i figurach wykazały sprawność tej kompanji. 8. Bieg przez płotki na 110 m. Nagrody zdobyli: I. chor. Biernaczyk, II. kapr. Jaźwicki, III. szereg. Pacholski. 9. W skoku przez konia cechowała zawodników odwaga, gdyż konie nie stały spokojnie, rzucały się na wszystkie strony. 10. W skoku w wyż (bez mostka) I. nagrodę zdobył szereg. Pacholski, przeskoczywszy 1,43 m., II. chor. Biernaczyk 1,38 m., III. sierżant Woźniak 1,38 m. 11. Taniec gimnastyczny z muzyką pięknego dla oka układu, wykonany dobrze przez 25 ćwiczących, zdobył zasłużone gromkie oklaski. 12. Zbiorowe rzuty granatami komp. z pozycji stojącej, klęczącej i leżącej wykazały dobry postęp kompanji w wyszkoleniu żołnierskiem. 13. Ćwiczenia boksowe — nie zaprowadzona dotąd u nas gałęź sportowa — wykonało około 20 szermierzy. Najpierw okazano obrazowo podług taktu muzyki rozmaite pozycje, krycia, uderzenia, młyńce, złudne ruchy szermiercze. Następnie cztery pary stanęły do szermierki, każdy starał się swego przeciwnika pobić. Niejedno silne uderzenie udaremnione zostało dobrem odbiciem lub kryciem. Siłą tu nic się nie zrobi, zręczność i wprawa decyduje. (Skuteczny sposób obrony, temwięcej że policja przeważnie odmawia udzielenie pozwolenia na noszenie broni.) 14. W wyścigach z ciężkimi kulomiotami na 100 m. zwyciężyła 2 obsługa c. k. m. w 32 sek. i obsługa 1 w 32,5 sek., w tym czasie przebiegła cała obsługa z kulomiotami i przyrządami 100 m., zajęła pozycję, ładowała kulomiot i oddała pierwsze strzały. 15. Bieg humorystyczny na 400 m. przedstawiał się następująco: Przestrzeń dzieliło kilka stacyj. Na wystrzał wybiegło kilkanaście zawodników, na pierwszej stacji złożyli plecak, w następnej ładownice i pasek, potem mundur, dalej czapkę itd., zewlooczono się i kolejno zostawiono owijacze, trzewiki, skarpety, koszule, spodnie, tak iż pozostały tylko majtki (... tych już zawodnik nie potrzebował zewlec, ponieważ dobiegł mety.) Bieg ten wywołał humor i śmiech. Najwięcej sprawności w biegu i zewleczeniu się okazał szer. Kowalski, zdobywając I. nagrodę, II. zdobył str. szer. Wierszka, III. szer. Jabłoński. 16. Piramidy zbiorowe były dobrze wykonane przez kilkudziesiąt ćwiczących. Do zebranych w kompanje żołnierzy przemówił serdecznie p. ppułk. Nowaczyński. Wyraził swe zadowolenie z sprawności, hartu ciała i ducha swoich żołnierzy, że mimo złej pogody okazali dobre wyniki i dowiedli publicznie pracę nad odrodzeniem fizycznem narodu. Gimnastyka, szermierka, sport winien rozwijać się w jak najszerszych kołach, nie tylko wojskowych ale i społeczeństwa, gdyż wyrabia zdrowie i siłę w narodzie; wtenczas będziemy pewniejsi wobec niebezpiecznych i groźnych sąsiadów ze wschodu a jeszcze więcej z zachodu. Młodzież powinna być czynną w towarzystwach społecznych a szczególnie wstępować do „Sokoła", gdzie wszechstronnie się sport uprawia i wychowuje młodzież w duchu patrjotycznym na dzielnych obywateli w myśl hasła: „W zdrowem ciele zdrowy duch". W jedności, sile i pracy leży przyszłość Polski. Zakończył przemówienie okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Muzyka wtórowała hymnem „Jeszcze Polska nie zginęła. Nastąpiło wywołanie zwycięzców i rozdanie nagród. Tu nadmienić należy, że chor. Biernaczyk z III baonu brał udział w zawodach bez konkurencji, zatem z przypadających jemu nagród zrezygnował. Ku końcowi wspinali się żołnierze po kiełbaski wiszące na 25 m. wysokim gładkim drągu. Niejeden nie dopiął celu i zjechał bez kiełbaski, choć żołądek protestował. W czasie popisów przygrywała znakomita orkiestra 68 p. p. a publiczność w przerwach posilała się z dobrze zaopatrzonego bufetu. Dzień sportowy pogłębił sympatje publiczności do żołnierza. Inicjatorowie sportu i kierownicy gimnastyczni zyskali satysfakcję, widząc owoce swej pracy nad odrodzeniem fizycznem narodu. Żołnierze zawodowcy, gimnastycy i wszyscy popisujący się w dniu sportowym zasługują na pełne uznanie za dzielną postawę i stosunkowo dobre wyniki; choć ich „gonią" w polu, w piasku, po wsiach, po uciążliwym marszu depcą bruk wrzesiński, prężą ramiona karabinem, granatami, bagnetem, ze świtem są na nogach, jadają pęczak, fasolę i kumyśniak bez sperki, jednak okazali się junakami, jak na żołnierza i polaka przystoi.

Cześć żołnierzowi! Uprawiajmy sport!

Widz cywil.

*** Związek Inwalidów Woj. Rz. P. Koło Wrześnie,** jak zwykle tak i w tym roku, zamierza urządzić zjazd połączony z zabawą latową i z wielką grą fantową, w dniu 2-go lipca br., w ogrodzie p. Knechtla we Wrześni. Czysty dochód z zabawy przeznaczony jest na ulżenie największego niedostatku wśród ofiar wojny. Związek jako organizacja nie jest wstanie, sam tej wielkiej biedzie sierót i wdów po poległych oraz ciężko okaleczonych inwalidów choć w drobnej cząstce zapobiedz, o ile szerokie warstwy społeczeństwa polskiego jemu w tem poczynieniu nie dopomogą. Z tego powodu apelujemy do Szan. Obywatelstwa miasta Wrześni i okolicy względnie Szan. Panów Ziemianów i Przemysłowców, by ponownie okazali przy zbieraniu fantów na naszą zabawę latową swą znaną ofiarność. Kolektorzy-inwalidzi woj. zaopatrzeni są w specjalne legitymacje i listy, na których to listach prosimy wszelkie dary w naturaljach lub gotówce — zapisać i z góry wszystkim szlachetnym ofiarodawcom składamy serdeczne staropolskie „Bóg zapłać".